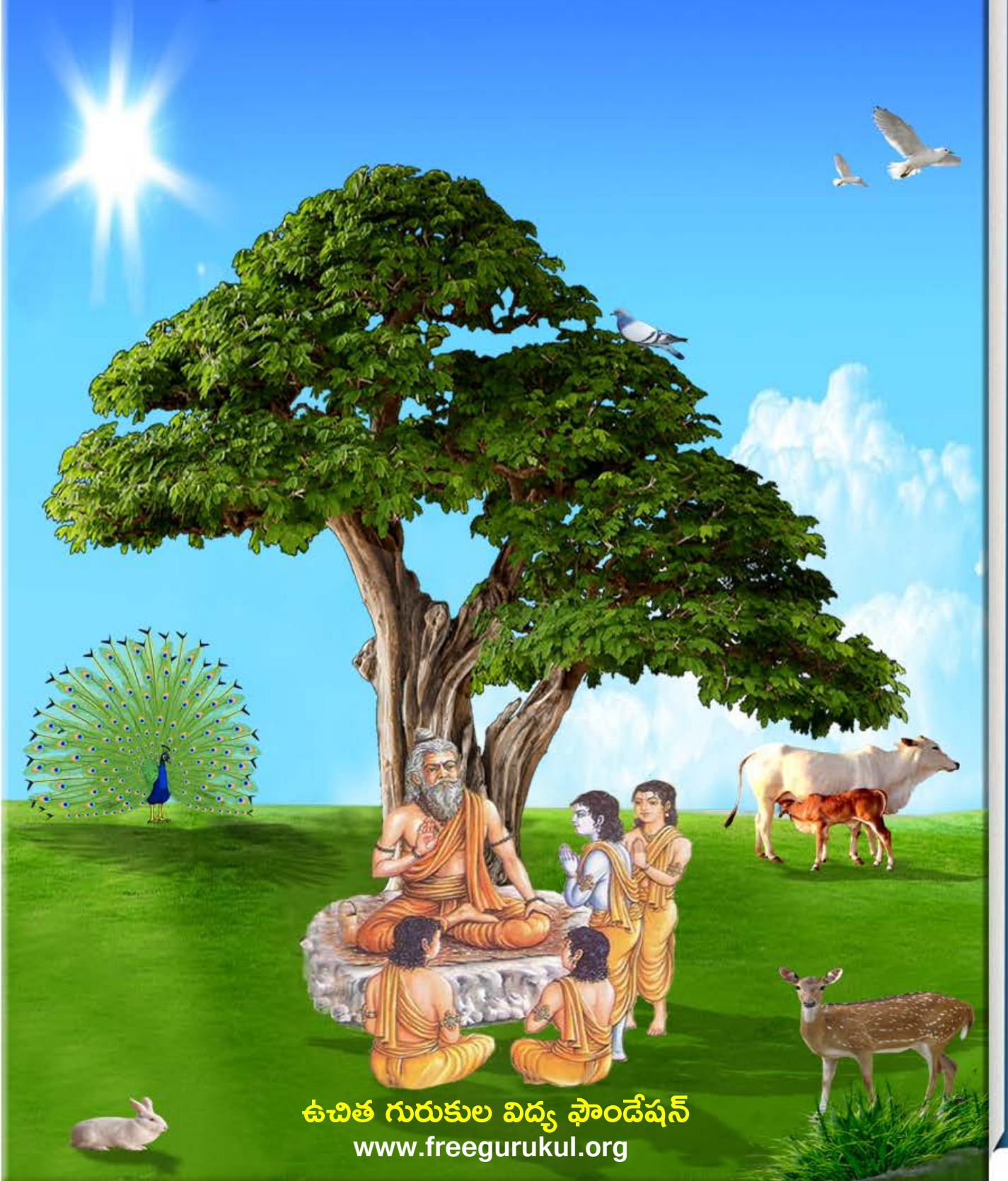

శతకాలు

కృష్ణ శతకం

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు రుద్రాత్రేయ

గురు బాలబాల

గురు గౌతమి బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు విరభ్రహ్మేంద్ర స్వామి

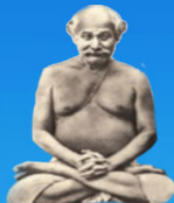

యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతాం

గురు వైలింగ్ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస అమ్మ శారదా దేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయిబాలా

గురు అరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మశయాళ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

Free Gurukul

“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

The screenshot shows the Digital Library of India website interface. The browser address bar displays www.new.dli.ernet.in. The main header features the title "Digital Library of India" and its hosting information: "Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres." A navigation menu includes links for Home, Vision, Mission, Goals, Benefits, Content Selection, Current Status, People, Funding, Copyright Policy, FAQ, and RFP.

The search interface on the left includes the following fields and options:

- Title:
- Author:
- Year: to
- Subject:
- Language:
- Scanning Centre:
- Buttons:

The main content area features a large graphic of the letters "DLI" and the text: "For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind. Click Here to know More about DLI ^{NEW!}"

Below this, there are four columns of resource links:

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none"> Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none"> INSA	<ul style="list-style-type: none"> Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	<ul style="list-style-type: none"> Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity ^{NEW!}

Below the resource lists, there are several navigation menus:

- Title Beginning with:** A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
- Author's Last Name:** A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
- Year:** 1850-1900 | 1901-1910 | 1911-1920 | 1921-1930 | 1931-1940 | 1941-1950 | 1951-
- Subject:** Astrophysics | Biology | Chemistry | Education | Law | Mathematics | Mythology | Religion | [For more subjects...](#)
- Language:** Sanskrit | English | Bengali | Hindi | Kannada | Marathi | Tamil | Telugu | Urdu

At the bottom left, there is a link: "Click here for PDF collection DLI MIRROR at ICAA Data Center PUNE"

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పౌరమార్గిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవనంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవర్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. ఆనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

శ్రీకృష్ణపర బ్రహ్మణేనమః

కృష్ణ శతకము.

కావ్యములు

క. శ్రీరక్మణీశకేశన

నారదసంగీతలోల నగధరశౌరీ

ద్వారక నిలయ జనార్దన

కారుణ్యముతోడ మమ్ముఁ గావుముకృష్ణా. 1

టీ. కృష్ణా=ఓకృష్ణా, శ్రీ=శుభ ప్రదయైన, రుక్మిణీశ=రుక్మిణీ దేవికివతి యైనవాఁడా, కేశన, నారదసంగీతలోల=కలహాభోజనుడగు నారదుని సంగీతమువలన మనస్సు చలించువాఁడా, నగధర=గోవర్ధనగిరినెత్తి జనులనుగోవులను గాపాడిన, శౌరీ=శౌర్యపంతుడా, ద్వారకనిలయ=ద్వారకాపట్టణమందు కాపురముండువాఁడా, జనార్దన=కృష్ణా! కారుణ్యముతోడన్=కనికారముతో, మమ్మున్=మాయెల్లజీవులను, కావుము=కాపాడుము.

తా. రుక్మిణీదేవికి మగడవై నట్టియు నారదుని సంగీతమునం దాసక్తిగల వాడవును గోవర్ధనగిరి నెత్తినవాడవును ద్వారకయందు నివసించువాడవును నగు నోకృష్ణపరమాత్మ! మమ్మెల్లరను గాపాడుము.

క. నీవే తల్లివి తండ్రివి

నీవే నాతోడునీడ నీవే సఖుడౌ

నీవేగురుడవు దైవము

నీవే నాపతియు గతియు నిజముగ...

2

టీ. కృష్ణా! నిజముగ=నిక్కముగా, నీవే, తల్లివి=మాతవు, తండ్రివి=జనకుడవు, నీవే, నాతోడునీడ=ప్రతివస్తువుతో నెప్పుడుబాయకుండు నీడవంటివాడవు, నీవే, సఖుడౌ=స్నేహితుడవు, నీవే, గురుడవు=బోధకుడవు, దైవము=కాపాడువాడవు, నీవే, నాపతియు=రక్షించువాడవు, గతియు=చుక్కముచూపువాడవు (నగుచున్నావు.)

తా. నాతల్లియైనను తండ్రియైనను మిత్రుడవైనను తోడైనను నీడయైనను గురుడవైనను గతుకుండ వైనను సన్మార్గమునకైనను దుర్మార్గమునకయిన నో కృష్ణా నీవేయని తలంతును.

క. నారాయణ సరమేశ్వర

ధారాధర నీలదేహ దానవవైరీ

క్షీరాబ్దిశయన యదుకుల

వీరా ననుగావు కరుణ వెలయగ...

3

టీ. కృష్ణా! నారాయణ=నారాయణులలో నారాయణా, సరమేశ్వర=జగద్రక్షకా, ధారాధరనీలదేహ=నీలమేఘమువంటి శరీరముగలవాఁడా, దానవవైరీ=రాక్షసులకు శత్రువైనవాఁడా, క్షీరాబ్దిశయన=పాలసముద్రమునందు నిద్రించువాఁడా, యదుకులవీరా=యాదవపంశ బలపరాక్రమా, కరుణ వెలయగ=దయాచయుడవై, నన్ను, కావుము=రక్షింపుము.

తా. నీలమేఘమువంటి శరీరముగలిగి పాలసముద్రమునందు బండుకొనుచు రాక్షసాధికుండవై యదుకులవీరుడని ప్రఖ్యాతి గాంచి లోకములఁ గాపాడు శ్రీకృష్ణా నన్ను గాపాడుము.

క. హరియను రెండక్షరములు

హరియించును పాతకంబు లంబుజనాభా.

హరి నీనామ మహత్వము

హరి హరి పొగడంగ వశమె శ్రీ... 4

టీ. శ్రీకృష్ణా! అంబుజనాభా=నాభియందు పద్మముగలవాఁడా, హరియను రెండక్షరములు=హరియను నీయక్షరములు రెండున్ను, హరియించును, పాతకములు=పాపములు బాగదోబును, హరి=ఓ విష్ణుమూర్తి, నీనామమహత్వము=నీపేరునంగల మహామహిమ, (హరివారి) భక్తిపారవశ్యతయని యెఱుగునది పొగడంగవశమె = యెవ్వరికిని పొగడతరము గాదు.

తా. అంబుజనాభుడవైన విష్ణుమూర్తి! హరియను నీనామాక్షరముల మహత్వ మెవ్వరికిని వర్ణింప నశక్యము.

క. సూరాత్ముఁడ బామిఁగుఁడు

నారాయణయనుచు నాత్మనందను బిలువన్

ఏరీతి నేలుకొంటివి

ఏరీ నీసాటివేల్పు లెందును... 5

టీ. కృష్ణా! సూరాత్ముఁడు=చెడుగుణము గలవాఁడగు, బామిఁగుఁడు, నారాయణయనుచున్=నారాయణా యనుపేరుగల, ఆత్మనందనున్=కన్నకుమారుని, బిలువన్=కేకవేయగా, ఏరీతిన్=ఎట్లు, ఏలుకొంటివి=కాపాడితివి, నీసాటివేల్పులు=నీసంటిదైవములు, ఎందున్=ఎచోటను, ఏరీ=ఏరీతనగా, లేరు.

తా. కృష్ణా! దుర్మాగుడగు నబామిఁగుఁడు తనకుమారునే నీనామమున నారాయణా యని పిలిచినంతమాత్రమున రక్షించితివే! నీసంటిదైవమెందు వెదికిన దొరకును.

క. చిలుకనొకరమణి ముద్దులు

చిలుకను శ్రీరామయనుచు శ్రీపతిపేరక

బిలిచిన మోక్షము లియ్యగ

అలరగ మిముఁ దలచుజనులకరుదా... 6

టీ. కృష్ణా! ఒకరమణి=స్త్రీయొకతే, చిలుకను, ముద్దులుచిలుకక= ముద్దులొల్లునట్లు, శ్రీరామయనుచున్=రామమూరామమూఅనుచు, శ్రీపతిపేరక=విషువగు నీపేరుతో, పిలిచినన్=పిలువగా, మోక్షము=నీసాన్నిధ్యము, ఈయగన్=యిచ్చిననిన్ను, అలరగక=సంతోషించు నటులుగా, మిముఁ దలచుజనులకున్=కొలుచుమానవులకు, మోక్షము=స్వర్గము అరుదా=దొరుకుట దొడ్డవంతయా.

తా. కృష్ణా! తనచిలుక నొకస్త్రీ నీపేరుతో రామమూ అని పిలిచి సంతసే సంతసించి మోక్షమిచ్చితివె. నిన్ను సంతోషముతో గొల్పువారికి మోక్షముచొకకుట వింతా.

క. అక్షరవరద మాధన

చక్రాయుధ ఖడ్గపాణి శౌర్తిముసుందా

చక్రాది దివిజనన్నుత

శుక్రాచ్చిత నన్ను కరుణజూడుము... 7

టీ. కృష్ణా! అక్షరవరద=అక్షరమునకు వరములాసంగిన రక్షకా, మాధవ=లక్ష్మీపతే, చక్రాయుధ=చక్రమాయుధము గా గలవాఁడా, చక్రపాణి=కత్తిచేతఁ ధరించినవాఁడా, శౌరి=శారమును విల్లుగలవాఁడా, ముకుందశక్రాది దివిజనన్నుత=వేంద్రాదులచే స్తుతింపబడు వాఁడా, శుక్రాచ్చిత=శుక్రాచార్యునిచే స్తుతింపబడువాఁడా, నన్నుకొ కరుణన్=స్త్రీతితో, చూడుము.

తా. అక్షరుఁడను రాజునకు వరములిచ్చియు, చక్రము శారమునబడు విల్లు ఖడ్గము యీ మూడాయుధములు గల్గి దేవేంద్రాది ముఖ్యదేవతలచే తను రాక్షసగురువు చేతను స్తుతింపబడు కృష్ణా నన్ను గాపాడవేడెదను.

క. నందుని ముద్దులపట్టివి

మందరగిరిధరుని హరిని మాధవ విష్ణున్

సుందరరూపుని మునిగణ

వందితు మిముఁ దలతు భక్తవత్సల...

8

టీ. కృష్ణా! భక్తవత్సలా=భక్తులయెడదయగలవాఁడా, కృష్ణా! నందు నిముద్దులపట్టికొ=నందుని ముద్దులకొడుకువును, మందరగిరి ధరునిన్=మంద రపర్వతమును ధరించినవాఁడవును, హరిని=పాపహరుఁడవును, మాధవున్= లక్ష్మీపతివిని, విష్ణున్, సుందరరూపునిన్=అందమైనవాఁడవును, మునిగణ పందితున్=మునుల సేతులచే నమస్కరింపబడువాఁడవును, (ఐవ) మిమ్మా దలఁతుకొ=తలచుచుందును.

తా. భక్తరక్షకుఁడవగు కృష్ణా! నందుని ముద్దులకొడుకువై మందర పర్వతమును ధరించి లోకములకెల్ల నాధారుడవై జగన్మోహనరూపుండవై మునులచే నమస్కరింపబడు నిన్ను భక్తితో గొల్తును.

క. ఓకారుణ్యపయోనిధి

నాకాధారంబ వగుచు నయముగఁ బ్రోవన్

నాకేల యితరచింతలు

నాకాధిపవినుత లోకనాయక...

9

టీ. కృష్ణా! ఓకారుణ్యపయోనిధి=ఓకరుణాసముద్రా, నాకాధిపవి నుత=ఇంద్రునిచే వినుతంపబడువాఁడా, లోకనాయక=లోకాధారా, నాకాధారంబవగుచున్=(సీవు) నాకు రక్షకుండవగుచు, నయముగన్= మంచిగా, ప్రోవన్=కాపాడఁగా, ఇతరచింతలు=అన్యలోచనలు, నా కేల=నాకవసరములేదు.

తా. దయామయుండవును, ఇంద్రవినుతుండవును, లోకరక్షకుండ వును ఐన వో కృష్ణా నన్నెల్లప్పుడు కాపాడుచుందువని నమ్మి నేనవ్యచింత మానుచున్నాను.

క. వేదంబులు గన నేరని

యాది పరబ్రహ్మమూర్తి యనఘ మురారీ

నాదిక్కుఁ జూచి గావుము

నీదిక్కే నమ్మినాను నిజముగఁ...

10

టీ. కృష్ణా ! వేదంబులు=చతుర్వేదములు, గననేరని=తెలుసుకొనజాలని, ఆది=మొదటి, పరబ్రహ్మమూర్తి=నిర్గుణస్వరూపా, యనఘ=పాపరహితా, మురారీ=మురారునకు శత్రువైనవాఁడా, నిజముగన్=నిశ్చయముగా, నీదిక్కే=నీవేగతయని, నమ్మినాను (గావున) నాదిక్కుఁ=నన్ను కృపతో జూచి, గావుము=పోషించుము.

తా. వేదములకైనను పొగడ శక్యముగాని మహామహుడవైన నిన్నెవ్వరుం దెలియలేరు గాన, నేనెంత ; అట్టినన్ను మరుపక బిడ్డని గారక్షింపుము.

క. పదునాలుగు భువనంబులు

కుదురుగ నీకుక్షి నిల్పుకొని నేర్పరివై

విదితంబుగ నాదేవకి

యుదరములో నెట్లులాదిగియుంటివి...

11

టీ. కృష్ణా ! పదునాలుగు భువనంబులు=లోకములు పదునాల్గును, కుదురుగ=జాగ్రత్తగా, నీకుక్షిన్=నీగర్భమున, నిల్పుకొని=ఉంచుకొని, నేర్పరివై=ప్రజగలవాడవై, విదితంబుగన్=లోకములెరుగనట్లు, ఆదేవకియుదరములోన్=కడుపులో, ఎట్లులాదిగి యుంటివి=ఎట్లులగూఢముగా ఉంటివి.

తా. పదునాలుగు భువనములను నీకుక్షియందు నిలుపుకొను సామర్థ్యముగల్గిన యోమహాపురుషా ! దేవకీగర్భమున నెట్లమిడి యుంటివో తెలియలేకున్నాను.

పదునాలుగులోకములపేర్లు :—1 భూలోకము 2 భువనలోకము 3 సువనలోకము 4 మహానలోకము 5 జనలోకము 6 తపోలోకము 7 సత్యలోకము (ఈ 7 న్ను ఊర్ధ్వలోకములు) 8 అతల 9 వితల 10 సుతల 11 రసా

తల 12 మనఃతల 13 తలాతల 14 పాతాళలోకములను నీయేడు అధోలోకములని యెఱుఁగునది.

క. అష్టమి రోహిణి ప్రాద్దున

నష్టమగర్భమునఁ బుట్టి యాదేవకీన్

దుష్టుని గంసు వధింపవె

సృష్టి ప్రతిపాలనంబునేయగ...

12

టీ. కృష్ణా! అష్టమిరోహిణి ప్రాద్దునన్ = అష్టమి ధిరోజున రోహిణీనక్షత్రమైనప్పుడు, దేవకీకీన్ = దేవకీ దేవికి, అష్టమగర్భంబునన్ = ఎనిమిదవకాస్తునపుట్టి, సృష్టి ప్రతిపాలనంబు = సృష్టియైన ప్రతిజీవినీ, రక్షణనేయగన్ = రక్షణనేయుటకు, దుష్టునిన్ = చెడుగన, కంసునిన్ = కంసుడును పేరుగల నీ మేనమామయగు రక్కసుని, వంధింపవే = వంపితివిగాదా.

తా. కృష్ణా! ఎనిమిదవకాస్తున దేవకీ దేవికిపుట్టి సృష్టినిపాలించుకొరకు దుష్టుడైన కంసుని వధించితివిగాదా.

క. అల్లజగన్నాధుకు రే

పల్లియు క్రీడాధ మయ్యెఁ బరమాత్మునకున్

గొల్లసతి యాయశోదయుఁ

దల్లియునై చన్ను గుడిపెఁ దనరగ...

13

టీ. కృష్ణా! అల్లజగన్నాధునకున్ = లోకరక్షకుండవైన నీకు, రే పల్లియ = గొల్లపల్లె, క్రీడాధము = ఆడుకొనుటకు, అయ్యెన్ = వసతి యయ్యెను, పరమాత్మునకున్ = సర్వభూతాత్ముడ పగునీకు, గొల్లసతి = యాదవకులమున పుట్టినదైనయశోద, తల్లియై = మాతయై, దనరఁగన్ = ప్రీతితో, చన్నుగుడిపెన్ = పాలద్రావించెను.

తా. పరమేశ్వరుడవైన నీకొక యాదవపల్లె యాటపట్టయ్యెను, యాదవవంశమణియైన యశోదకల్లి పాలిచ్చి పెంచెను. కష్ట వారి భాగ్య మేమందును ?

క. అందెలు గజ్జెలు మ్రోయగఁ

జిందులు ద్రొక్కుచును వేడ్క-చెలు వారంగా
నందునిసతి యాగోపిక

ముందర నాడుదువు మిగుల మురియుచు.... 14

టీ. అందెలుగజ్జెలు మ్రోయగన్ = నీమృదుచరణాలంకారములైన గజ్జెలును అందియలును గల్లుగల్లుమని శబ్దమివ్వఁగా, చిందులుద్రొక్కుచున్ = అటునిటు పరుగిచుడు, వేడ్క = సంతసమున, చెలువారంగా = రెట్టింప, నందునిసతి = నందునిభార్యయగు, గోపికముందర, యశోదదరిని, మిగులన్ = మిక్కిలి, మురియుచున్ = సంతసపడుచు, ఆడుదువు = అటలాడితివి గదా కృష్ణా.

తా. నీచక్కని చిరునవ్వుతో గజ్జెలందియలు గల్లుగల్లు మనునటుల యశోదదరి నాటలాడలేదా కృష్ణా.

క. హరిచందనంబు మేసను

గరమొప్పెడు హస్తములను గంకణరవముల్

ఉరమున రత్నము మెఱయఁగఁ

బరిగితి వౌ నీవు బాలప్రాయము... 15

టీ. కృష్ణా! నీబాలప్రాయము = చిన్ననాడు, మేసను = సంతియందు, హరిచందనంబు = పసుపురంగుల గంధమును, కరము = ఎల్లపుడు, ఒప్పెడు = ఉండెడిది, హస్తములను = చేతులయందు, గంకణరవముల్ = మురుగుల చప్పుడులును, ఉరమునన్ = వక్షస్థానమందు, రత్నము = మాణిక్యమును, మెఱయఁగన్ = తళతళలాడఁగా, బరిగితివి ఔ = సంతసముగా నుండలేదా.

తా. కృష్ణా! నీబాల్యమున కాళ్ళగజ్జెలలాడ, గంకణములు ధ్వనింప, శరీరమున చందనము తాఁపియి, మాణిక్యము మెఱయ సంతోషముగా కాలముగడపితివిగదా!

క. పాణితలంబున వెన్నయు

వేణీమూలంబునందు వెలయంగ బింఛం

బొణీముత్యము ముక్కున

జాణుడనై దాల్తు శేషశాయివి... 16

టీ. పాణితలంబున=అర చేతియందు, వెన్నయును, వేణీమూలంబునం దున్=జడ మొదట, వెలయంగ, బింఛంబుకొ=సెమలిపించుమును, ముక్కున, అణీముత్యము=గుండ్రని మంచిముత్యమును, జాణుడనై=గడుమనై, దాల్తు=ధరించితివి, శేషశాయివి=శేషుడుపాన్పుగలవాడవు.

తా. కృష్ణా! చిన్నతనమున నరచేతవెన్న, జడలందు కేషింఛము ముక్కున నాణీముత్యము నుంచుకొని జాణవలె చరించలేదా.

క. మడుగుకుఁ జని కాళింగుని

పడగలపై భరతశాస్త్రపద్ధతివెలయం

గడు వేడుకతో నాడెడు

నడుగులు నేమదిని దాల్తు నచ్యుత... 17

టీ. కృష్ణా! మడుగునకున్=చెఱువునకు, చని=పోయి, కాళింగుని=కాలింగుడను పేరుగల పాముయొక్క పడగలపై, భరతశాస్త్రపద్ధతి=నృత్య శాస్త్రరీతి, వెలయకొ=చక్కగా, కడువేడుకతోన్=బహుప్రీతితో, అడెడు=నాట్యముద్రొక్కెడు, అడుగులున్=నీపాదములను, నేను, మదిన్=ఆత్మలో, దాల్తును=ఉంచుకొందును.

తా. కృష్ణా! కాళింగ మడుగునంగల సర్పమువైవెక్కి శాస్త్రము నతిక్రమించక నాట్లముచేసిన నీపాదముల నెల్లప్పుడు నామదిలో నుంచి పూజింతును.

క. బృందావనమున బ్రహ్మ
 నందార్భకమూర్తి వేణుసాదము నీవున్
 మందారమూలమున గో
 విందా పూరింతువార వేడుక...

18

టీ. బృందావనమున, నీవున్=నీవు, బ్రహ్మనందార్భక మూర్తి=అత్యనందము నొసంగు బాలుడవగు గోపాలా, మందారమూలమున=మందార చెట్టు మొదట, వేడుకన్=ప్రీతిలో, వేణుసాదము=పిల్లనగోవిధ్వని, పూరింతువు=పూడుచుండువు.

తా. కృష్ణా! బృందావనమున మందారచెట్లు మొదటఁ గూర్చుండి పిల్లనగోవి నూడుచువు.

క. వారిజనేత్రలు యమునా
 వారిని జలకంబులాడవచ్చిన నీవు
 జీరలుమ్మచ్చిలి తెచ్చితి
 నేరుపురా యిదియునీకు నీతియె...

19

టీ. వారిజనేత్రలు=కమలములబోలు కన్నులుగలస్త్రీలు, యమునా వారిని=యమునానదిలో, జలకంబులాడకొ=స్నానముజేయవచ్చిన, నీవు, చీరలు=వారికడైదుకోకలను, మృచ్చిలి తెచ్చితి=అపహరించితివి, నేరుపురా=నీగడునుదనమగునా, ఇదియు=ఈపని, నీకు, నీతియా=మంచిగాదు.

తా. కృష్ణా! యమునలో స్నానమాడవచ్చిన గొల్లయిల్లాండ్రు చీరల నువొంగిలించుట నీకుతగునా.

క. దేవేంద్రుఁ డలుకతోడను

వావిరిగా రాళ్ళవాన వడిగురియింపన్

గోవర్ధనగిరియెత్తితి

గోవుల గోపకులఁ గాచుకొఱకై ...

20

టీ. కృష్ణా ! దేవేంద్రుఁడు, అలుకతోడను=కోపమున, వావిరిగా= మిక్కిలి, రాళ్ళవాన, వడికొ=తోందరగా, కురియింపకొ=పర్చింప, గోవులను, గోపకులను, కాచుకొరకై=కాపాడుటకు, గోవర్ధనగిరి=పర్వతమును, ఎత్తితి=ఎత్తినావు.

తా. కృష్ణా ! దేవేంద్రుఁ డలుకతో రాళ్ళవాన గురిపింప గోవర్ధన పర్వతమునెత్తి గోవులను, గోపకులను కాపాడితివి.

క. అండజవాహన విను బ్ర

హృండంబుల బంతులట్లు యాడెడునీవున్

గొండలనెత్తితి వందురు

కొండికపనిగాక దొడ్డకొండా...

21

టీ. అండజవాహన=పక్షివాహనా, బ్రహ్మాండంబుల=ముల్లోకములను, బంతులయటుల ఆడెడు, నీవున్=నీవు, కొండలన్=గుట్టల, నెత్తితి వందురు, కొండికపనిగాక=ఆపర్వతమెత్తుట యల్పముగాక, దొడ్డకొండా=గొప్పయగునా.

తా. కృష్ణా ! ముల్లోకముల నల్పముగ నరచేతనాడించు నీవాగో వర్ధనమెత్తుట యల్పమగును.

క. అంసాలంబితకుండల

కంశాంతకనీవు ద్వారకాపురిలోనన్
 సంసారి రీతినుంటివి
 సంసాదితవైరి సత్ప్రశంసిత...

22

టీ. అంస=భుజములనంట, ఆలంబిత=వ్రేలాడెడు, కుండల=కుండలములుగలవాడవును, కంశాంతక=కంసుని జంపినవాడవును, సంసాదితవైరి=శత్రువులన్నంచిన వాడవును, సత్ప్రశంసిత=సత్కీర్తి గలవాడవును, (అగుకృష్ణ) నీవు, ద్వారకాపురిలో, సంసారరీతిన్=గృహస్తువలెనుంటివి.

తా. గుఱుకుమండెడి కుండలములుగలిగి కంసుడు మొదలగుదుర్మార్గులనువంచి, సత్కీర్తిని గడించిన నీవు ద్వారకయందు సంసారరూపున నుంటివి

క. పదియాఱువేలనూర్వురు

నుదతులు యెనమండ్రునీకు సాంపుగభార్యల్
 విదితంబుగ బహురూపుల
 బెదరక భోగింతువార వేడుక...

23

టీ. పదియారువేల నూర్వురు=పదారువేలపైసొక వందమంది, నుదతులు=ప్రియురాండ్రు, సాంపుగన్=అందముగా, యెనమండ్రు=ఎనిమిదిమంది, భార్యలు=పట్టపుదేవులు, నీకున్=నీకుఁగలరు, విదితంబుగ=ఎల్లరికి హితవుగ, బహురూపుల=అనేకవేషములతో, బెదరక=వెనుదీయక, భోగింతువు=వేడుకననుభవించి వారలఁగూడ సంతసపెడుదువు.

తా. కృష్ణా! పదియారువేల వందమంది గోపికలును, యెనమందు గురు పట్టపుదేవులును, నిన్ను మోహించియుండ వారివెల్ల నీమాయలో ముంచుచున్నావు.

క. అంగన పనుపున ధోవతి

కొంగున నటుకులను ముడిచికొని వచ్చినయా

సంగడి విప్పునడితివి

రంగుగ సంపదలు లోకరక్షక...

24

టి. అంగన=భార్య, పనుపున=పంపుటచే, సంగడి=సీతుడైన, విప్పుడు=కుచేలుడు, ధోవతికొంగున=బట్టచివర, అటుకులను, ముడిచికొని=ముడివైదుకొని వచ్చిన, నిడితివిరంగుగసంపదలు=చిత్రముగాయెన్నడులేని భాగ్యమాక్షణముననే యిచ్చితివి, లోకరక్షక.

తా. భార్యపంపుటచే బట్టచివర నటుకులను మూటగట్టుకొని వచ్చిన నీన్నేసీతుడగు కుచేలుని కన్బుతిమగు భాగ్యములీయలేదాకృష్ణా!

క. హా వసుదేవకుమారక

కావుము నామానమనుచు గామినివేడన్

ఆవనజాక్షికి నిడితివి

శ్రీవర యక్షయమటంచుఁ జీరెలు...

25

టి. హా=చింతించుచునని యర్థము, వసుదేవకుమారకా=వసుదేవపుత్రా, కావుము=కాపాడుము, నామానమనుచున్=నామర్యాద కాపాడుమని, వేడన్=ప్రాప్తింపంగా, ఆవనజాక్షికిన్=(ద్రౌపదియని యెరుగనలెను.) ఇడితివి=ఇచ్చినావు, శ్రీవర=లక్ష్మీవరే, యక్షయమటంచున్=నీచీరకుక్షయములేదు, అని మానరక్షణకరములగు చీరలొసంగలేదా!

తా. హాకృష్ణయని యాపత్కాలమున బ్రాధింప నామె మానభంగము గాకుండ చీరలనిచ్చితివి.

క. శుభ్రమగు పాంచజన్యము

నభ్రంకషపగిది మ్రోవనాహవభూమిన్

విభ్రము కా దనుజనుతా

గర్భంబులువగులఁజేయు ఘనుఁడా...

26

టీ. శుభ్రమగు=వ్రకాశమగు, పాంచజన్యము=నీచేతనుండు శంఖము, అభ్రంకష పగిదిన్=మేఘులుజేమినటులు, మ్రోవన్=ఝాంకరింపఁగా, ఆహవభూమిన్=యొద్దభూమిని, విభ్రముగా=(విభ్ర)మము) భయపడునటులు, దనుజనుతా=రాక్షసుల, గర్భంబులు=కడుపులు, పగులజేయుఘనుడా=బ్రద్దలగునటులు చేసితివిగాదాకృష్ణా.

తా. కృష్ణా! పాంచజన్యమను పేరుగల నీశంఖముచే దుర్మార్గులగు రక్కసులకు భయమగునట్లాదితివి.

క. జయమును విజయునకీయవె

హయముల ములుగోలమోపి యదలించి మహా

రయమున రొప్పవె తేరును

భయమున రిపునేన నిరిగి పాఱఁగ...

27

టీ. కృష్ణా! జయమును=గెలుపును, విజయునకీయవె=అర్జునునకొసంగితివిగదా, హయముల=గుఱ్ఱముల, ములుగోలన్=ముల్లకణ్ణ, మోపి=గ్రుచ్చి, యదలించి=వేగిరించి, మహారయమున=బహుతోందఱగా, రొప్పవె=తరుమచా, తేరును=రథమును, భయమున, రిపునేన=శత్రుసైన్యము, నిరిగి=శంకారుపడి, పాఱఁగ=పరుగెత్తఁగా.

తా. కృష్ణా! గుఱ్ఱముల ములుకఱ్ఱలతో పాడిచి వేగించి భీకరముగా శత్రు సేనలోనికిఁ జరఱుటనుం ద్రోలి వైరులబెడర జయమున నర్జునునకు జేకూర్చలేదా.

క. దుర్జనులగు నృపసంఘము

నిర్జింపఁగ నలసినీవు విఖిలాధారా

దుర్జనుల సంహరింపను

నర్జునునకు నీవు సారధివై తివి...

28

టీ. దుర్జనులగు=దుర్మార్గులగు, నృపసంఘము=రాజసయూహమును, నిర్జింపఁగవలసి=జయించవలసినవచ్చి, నీవున్=సర్వరక్షకుఁడవైననీవు, కుమతులను, సంహరింపను=చంపగా అర్జునునకు, సారధివైతివి=రథముత్లోలు వాఁడవైతివిగా దాకృష్ణా.

తా. నాధవా! దుర్మార్గులను సంహరింపవలసినవచ్చి, యర్జునుని రథ సారధివైతివిగాదా.

క. శక్రసుతుఁ గాచుకొరకై

చక్రముఁజేపట్టి భీష్ముఁజంపఁగ జను నీ

విక్రమమేమని పొగడుదు

నక్రగ్రహ సర్వలోక నాయక...

29

టీ. సర్వలోకనాయక, శక్రసుతుఁ గాచుకొరకై=దేవేంద్రునకుఁ గొమరుడౌ నర్జునుని రక్షింపవెంచి, చక్రముజేపట్టి=చక్రాయుధము బట్టుకొని, భీష్మున్=భీష్ముని, జంపఁగ, జను=చెల్పిన, నీవిక్రమమేమనిపొగడుదు=పరాక్రమమేమని నుతింపగలను, నక్రగ్రహ=మొసలినిచంపిన కృష్ణ.

తా. అర్జునునిరక్షించుటకై చక్రమునుధరించి భీష్ముని జంపనెంచిన నిన్నుపొగడఁగలనా లోకరక్షకా.

క. దివిజేంద్ర సుతునిజంపియు

రవిసుతురక్షించినావు రఘురాముడవై

దివిజేంద్ర సుతునిగాచియు

రవిసుతుబరిమూర్చి తొర రణమున...

30

టీ. రఘురాముడవై, దివిజేంద్ర సుతుని=ఇంద్ర సుతుడగు వాలిని, జంపియు=జంపి, రవిసుతు రక్షించినావు=నూర్యపుత్రుండైన మగ్రీవుని గాపాడినావు, రణమున=యుద్ధమునందు, దివిజేంద్రసుతుని గాచియు=(కృష్ణ) ఇంద్రునికుమారుడైన యర్జునునిగాపాడి, రవిసుతున్=కర్ణుని, బరిమూర్చితి=జంపినావు, తొర=తొరా ఏమినీమాయ.

తా. రామావతారమున నూర్యపుత్రుడైన మగ్రీవునిగాపాడ యింద్రసుతుడైన వాలినిజంపినావు. కృష్ణుడవై యింద్రసుతుడైన యర్జునుని రక్షింప నూర్యనూనుడైన కర్ణుని సంహరించినావు.

క. దుర్భరబాణమురాగా

గర్భములోనుండి యభవ కావుమటన్నె

నిర్భరకృప రక్షించితి

యర్భకు నభిమన్యుసుతుని సమ్యత...

31

టీ. దుర్భర=భరింపకల్యముకాని, బాణము రాగా, గర్భములోన్=కడుపులోనుండి, యభవ=రక్షించువాఁడా, (పాపములఖండించువాఁడా) కావుమటన్నె=రక్షించుమని ప్రార్థింప, నిర్భరకృపన్=పెక్కుపేమచేత

అర్భకున్ = బాలుండయిన అభిమన్యుని కుమారుని, అచ్యుత = విష్ణుమూర్తి, రక్షించితి = కాపాడితివి.

తా. కృష్ణా! భరింపశక్యముగాని బాణమును అభిమన్యుని భార్య యగు నుత్తరగర్భమును తొలవనుండ నాగర్భమునంగలబాలుడు రక్షించు మనివేడ నశ్వభామదగు నారాయణాస్త్రభీరమునుండి కాపాడితివి.

క. గిరులందు మేరువౌదువు

సురలందును నింద్రుడౌదు చుక్కలలోనన్

బరమాత్మచంద్రుడౌదువు

నరులందును నృపతివౌదు నయముగ...

32

టీ. పరమాత్మా! ఆరయంగన్ = విచారింపఁగానీవు, గిరులందున్ = పర్వతములయందు, మేరువౌదువు = బంగారు కొండవగుదువు, సురలందు నన్ = దేవతలతో పోల్చినప్పుడు, ఇంద్రుడవౌదు = దేవేంద్రుడ వౌదువు, చుక్కలలోనన్ = నక్షత్రములలో, చంద్రుడవగుదువు, నరులందున = మనుష్యులలో, నృపతివగుదు = రాజగుదువు.

తా. కృష్ణా! నిన్ను విచారింపఁగా కొండలందు బంగారు కొండ వును, దేవతలందు దేవేంద్రుడవును, చుక్కలలో చంద్రుండవును, రాజు లందు చక్రవర్తివిని, ఇట్లే యేవిషయమందును పైవాడవగుదువు.

క. చుక్కల నెన్నగవచ్చును

గ్రక్కున భూరేణువులను గణుతింపనగున్

జొక్కపు నీగుణజాలము

నక్కజమగు లెక్కపెట్ట నజునకు...

33

టీ. కృష్ణా ! చుక్కలన్ = నక్షత్రములను, ఎన్నఁగవచ్చున్ = నెక్కింపవచ్చును, గ్రక్కునభూరేణువులను = ఇనుకభాగమును, గణుతింబినగున్ = లెక్కపెట్టశక్యముగను, చొక్కపు = పవిత్రమగు, వీగుణజాలము = నీనుగుణములను, అజానకుకొ = బ్రహ్మదేవునకును, అక్కజమగు = అశక్యముగను.

తా. కృష్ణా ! నక్షత్రములను గాని, యినుకరేణువులను గాని, లెక్కింపవచ్చుగాని నీసద్గుణములను బ్రహ్మకైనను వర్ణింప నశక్యము.

క. కుక్షీని నిఖిలజగంబులు

నిక్షేపముజేసి ప్రళయ నీరధినడుమకొ

రక్షక వటపత్రముపై

దక్షతబవళించునట్టి ధన్యుడ... 34

టీ. రక్షక = రక్షించువాఁడా, కృష్ణా ! కుక్షీని = గర్భమున, నిఖిలజగంబులు = లోకములన్నియు, నిక్షేపముజేసి = గాచి, ప్రళయనీరధినడుమకొ = కల్లోలమగు సముద్రమునడుమ, వటపత్రముపై = ముఱ్ఱియాకుమీద, దక్షతకొ = సంరక్షణగా, పవళించునట్టి = నిద్రించు, ధన్యుడవు = మహాపురుషుడవు.

తా. కృష్ణా ! ప్రళయకాలమునందు ఎల్లలోకములను నీకడుపున భద్రపగచి సముద్రమున ముఱ్ఱియాకుపై బరుండు ధీరుడవు.

క. విశ్వోత్పత్తికి బ్రహ్మపు

విశ్వమురక్షించదలచి విష్ణుడవనఘా

విశ్వముఁ జెరుపను హారుడవు

విశ్వాత్మక నీవెయగుచు వెలయఁగ... 35

టీ. కృష్ణా! విశ్వోత్పత్తి=లోకములును అందు గల జీవరాసులును పుట్టుటకు ; బ్రహ్మపును=సృష్టికర్తవు ; విశ్వము=అలోకములను, రక్షించ దలంచి=కాపాడుటకై ; విష్ణుడవు=రక్షకుడవు ; (అనఘా) విశ్వముజెడ పను=అలోకములనుపాడునేయుటకు ; సంహారకర్తయైనహరుడవు (ఈశ్వరుడవు) విశ్వాత్మక=లోకములు ఆత్మయందు గలవాడా ; నీవేయగుచు వెలయుచున్నావు.

తా. కృష్ణా! సృష్టించుటకు: బ్రహ్మపును, పోషించుటకు విష్ణువును, నసంపజేయుటకు హరుడవునగు శివుడవును, నీవేయగుదువు.

క. అగణిత వైభవ కేశవ

నగధర వనమాలి యాదినారాయణ యో

భగవంతుండ శ్రీమంతుండ

జగన్ శ్రీశ్రీ శరణ శరణ శరణము...

36

టీ. అగణితవైభవం=లెక్కింపవీలులేని భోగభాగ్యములు గలవాడా ; కేశవ, నగధర=పర్వతమునెత్తినవాడా ; వనమాలీ=విష్ణుమూర్తి, ఆదినారాయణ, యోభగవంతుండ ; శ్రీమంతుండ=విశ్వర్యముగలవాడా ; జగన్ శ్రీశ్రీ=రక్షకా ; శరణశరణములు=అనేకనమస్కారములు.

తా. గణింపశక్యముగాని విభవముగల నారాయణా నమస్కారము.

క. మగమీనమనై జలనిధి

బగతుని సోమకునిజంపి వద్దభవునకున్

నిగమములు దెచ్చియిచ్చితి

సుగుణాకర మేలు భక్త సభకర...

37

టీ. భక్తకుభకర=భక్తులకు కుభములొసంగుకృష్ణా! మగమీసమనై=
పోతుచేపనై, జలనిధి=సముద్రమున, బగతుని=వైరిని, సోమకుని=సోమ
కుండను రక్కనుని, చంపి, బద్మభవునకున్=బ్రహ్మకు, నిగమములు=
వేదములు, తెచ్చియిచ్చితివి, నుగుణాకరమేలు=సముద్రమువలె హద్దులేని
గుణములుగలవాడా.

తా. కృష్ణా! చేపనై నీఃరోధయైన సోమకానురుని గడతేర్చి
బ్రహ్మకు వేదములం తెచ్చియిచ్చితివి.

క. అందరు సురలును దనుజులు

పొందుగ క్షీరాబ్ధి దరువ పొలుపుగ నీవున్

అందంబగు కూర్మంబై

మందరగిరి ఎత్తితొర మాధవ...

38

టీ. కృష్ణా! అందరుసురలును=సురలందరును, దనుజులు=రాక్ష
సులు, సొందుగ=అమృతము నందుటకు, క్షీరాబ్ధి(దరువ=పాలసముద్ర)ము
తరచుగా, అందంబగు కూర్మంబై=చక్కనితా బేలునై, మందరగిరి=మంద
రపర్వతము, ఎత్తితొరమాధవ=ఎత్తితివికాదా శ్రీవతే.

తా. కృష్ణా! దేవతలు, రక్కనులును, అమృతముకొరకై పాలస
ముద్రమును దరుచుచుండ నీవు కూర్మమనై మందరగిరి నెత్తలేదా.

క. ఆదినరాహు వయ్యును

నాదనుజు హిరణ్యనేత్రు హతు జేసితగన్

మోదమున సురలు పొగడంగ

మేదిని వడి గొడుగు నెత్తిమెఱసితి...

39

టీ. కృష్ణా! ఆదివరాహమవయ్యను=అడవిపందినై, ఆదనుజున్= రక్కనుండగు, హిరణ్యనేతు=హిరణ్యాతుని, హతుఁజేసి=సంహరించి, మోదమున=సంతోషముననురలుపొగడఁగ, మేదిని=భువిపై, గొడుగెత్తితిని= రక్షకుండవయితివి.

తా. కృష్ణా! అడవిపందివయి హిరణ్యాతుండను రక్కనుని చంపి లోకరక్షితుండవయితివి.

క. కెరలి యరచేతఁ గంబము

నరుదుగ వేయుటయు వెడలి యసురేశ్వరునిన్

యురమునుఁ జీరి వధించితి

సరహరిరూపానతార సగధర...

40

టీ. కృష్ణా! కెరలి=ఉగ్రమున, అరచేతఁ=చేతితో, కంబము= స్తంభమును, అరుదుగ=ఆశ్చర్యముతో, వేయుటయున్=హిరణ్యకశిపుఁడు కొట్టఁగా, సరిహరిరూపానతార=నారసింహవేషమున, వెడలి=నీవందుండి బహులు దేరివచ్చి, యసురేశ్వరుని=హిరణ్యకశిపుడను రాక్షసుని, యురమునుచీరి=గుండెలు వ్రక్కలుజేసి, వధించితి=చంపితివి.

తా. హిరణ్యకశిపుఁడు నీమహిమ యెరుంగక స్తంభమున జూపు మని ప్రహలాదు నడుగుమ స్తంభము గ్రుద్దిగనే నారసింహరూపున అందుండివచ్చి గుండెలనుచీల్చి చంపితివి గాదాకృష్ణా.

క. నమగుడవై మూడడుగుల

నడిగితి నౌ భళిర భళిర యఖిలజగంబుల్

దొడిగితివి నీదు మేనున

గడుచి త్రము నీచరిత్ర ఘనుడవు...

41

టీ. కృష్ణా! వడుగుడవై=బ్రహ్మచారివై, మూడడుగులనడిగితివో=
 మూడడుగులభూమి నడిగితివి, భళిరభళిర=మేలుమహాత్మా, తొడిగితివి=
 కొలిచినావు, నీదు మేనన్=నీశరీరముచే, నఖిలజగంబులో=సర్వలోకములు,
 గడుచిత్రము నీచరిత్ర=తెలుసుకొనజాలని ఇంద్రబాలుండవు.

తా. కృష్ణా! బ్రహ్మచారివలెవచ్చి బలిచక్రవర్తిని మూడడుగుల
 భూమిదానమిమ్మని జగత్తంతయు నీమూడుపాదములతో కొలిచితివి.

క. ఇరువదొకమాటు నృపతుల

శిరములు ఖండించి తొరచే గొడ్డంటన్

ధరఁ గశ్యపునకు నిచ్చియు

బరఁగఁగ జమదగ్ని రామభద్రుండ... 42

టీ. కృష్ణా! ఔరా(అశ్చర్యము) చేగొడ్డంటన్=నీచేతఁగల గండ్ర
 గొడ్డలిచేతన్ ; ఇరువదొకమాటు, నృపతుల శిరములు=రాజులతలలు, ఖం
 డించితి=తెగఁగొట్టితివి, ధరకశ్యపునకు నిచ్చియు=భూమినికశ్యపుండను
 విప్రునక్కి, పరగితి=కీర్తిగొంటివి.

తా. కృష్ణా! నీచేతిగొడ్డలిచేతనే క్షత్రియులతలలు ఇరువదియొక్క
 మారు తెగగొట్టి భూపలయంబంత యాకశ్యపుండను మునికిచ్చితివి.

క. దశకంఠుని బరిమార్చియు

గుశలముతో నీతదెచ్చికొనుచు నయోధ్యన్

విశద మగుకీర్తి నేలిన

దశరథరామావతార ధన్యుడ... 43

టీ. దశరథరామావతారా=దశరథునకు గుమారుండవయి రామా యనుపేరంది, దశకంఠునిఁ బరిమార్చియు=రావణాసురునిఁజంపి, గుశలము తోసీతఁడెచ్చి=సంతోషముతో సీతాదేవిని తోడ్కొనివచ్చి, కొనుచున్= ఏలాచు, విశదమగుక్తిర్తి=మంచిపేరును, ఏలిన=సంపాదించినకృష్ణ.

తా. కృష్ణా! దశరథునకు కొడుకువయిపుట్టి రాముండను పేరునఁ బిల్వబడి రావణుండపహరించిన సీతకయి రావణు నంత మొందించి సీతను డెచ్చి యేలుకొని మంచిక్తిర్తిగడించితివి.

క. ఘనులగు ధేనుకముప్పక

దనుజుల జెండాడితొర తగ భుజశక్తిన్

అనఘాత్మ రేవతీపతి

యనఁగా బలరామమూర్తి వైతివి...

44

టీ. కృష్ణా! బలరామమూర్తివయి=బలరాముండవయిపుట్టి, ఘనులగు=గొప్పబలవంతులగు, ధేనుక, ముష్టికదనుజులు=ధేనుకుడనురక్కనుని ముష్టికుడను రాక్షసుని, చెండాడితి=చంపితివి, భుజబలశక్తిన్=పరాక్రమవంతుండ వగుటచే.

తా. కృష్ణా! బలరాముండను పేరునఁ బరగి ధేనుక, ముష్టికులను రాక్షసులం బరిమార్చితివి.

క. త్రిపురారి దైత్యనతులకు

నిపుణతతో న్రతముఁజెప్పి నిలిపితికీర్తుల్

కృపగలరాజపు భళిరే

కపటపు బుద్ధావతార ఘనుండవు...

45

టీ. త్రిపురాదిదైత్య సతులను=త్రిపురాసురుఁడు మొదలగురాక్షసుల భార్యలకు, నిపుణతతో=నేర్పుతో, ప్రతముచెప్పి=కృత్రిమప్రతమునుబోధించి, నిలిపితికీర్తులో=పేరునిలిపినావు, కృపగల రాజపు=భిలిరే, కపటపుబుద్ధావతార=మగ్నముగల బుద్ధావతార, ఘనుఁడవుకృష్ణా.

తా. కృష్ణా! కపటబుద్ధావతారమెత్తి త్రిపురాసురాది దానవుల భార్యలకు ప్రతములను బోధించి లోలోత్తమమగు పనులను జేసితివి.

కీ. బలుపుగల తేజినెక్కియు

నిలుపై ధర్మంబు నిలువ హీనులఁ ద్రుంపన్

కలియుగము తుదకు వేడుక

కలికివిగా నున్న లోక కర్తవు...

46

టీ. కృష్ణా! బలుపుగల తేజినెక్కియు=బలమయిన గుఱ్ఱమునెక్కి, ఇలపయి=భూమిమీద, ధర్మంబునిలువ, హీనులు=దుర్మార్గులను, ద్రుంపన్=పంపారించుటకు, కలియుగముతుదకు=కలియుగాంతమునకు, వేడుక=సంతసముతో, కలికివిగానున్న లోకకర్తవు=కలిక్యవతారమెత్తినవాఁడవు.

తా. బలమయిన గుఱ్ఱమునెక్కి దుర్మార్గులను పంపారించుటకయి కలిక్యవతారమెత్తితివి గాకృష్ణ.

క. ననజాక్ష భక్తవత్సల

ఘనులగు త్రైమూర్తులందుఁ గరుణానిధివై

విను నీసద్గుణజాలము

ససకాదిమునీంద్రు లెన్నఁజాలరు...

47

టీ. వనజాక్షు=కమలనేత్రా, భక్తపత్నల=భక్తులయందు ప్రేమ గలవాఁడా, (ఘనశౌ) త్రైమూర్తులందు=త్రిమూర్తులందును, సనకాది మునీంద్రులు=సనకసనందనాది మునులును, సీసద్గుణజాలమును, ఎన్నఁజాలరు=వర్ణించలేరు.

తా. కృష్ణా! త్రిమూర్తులుగాని సనకాదిమునులుగాని, సీసద్గుణముల నెన్నఁగలేరు.

క. అపరాధసహస్రంబులు

నపరిమితములైనయఘము లనిశమునేనున్

గపటాత్ముఁడనై చేసితి

చపలుని ననుఁ గావు శేష శాయివి...

48

టీ. కృష్ణా! అపరాధ సహస్రంబులున్=వేనవేలు తప్పులును, అపరిమితములయిన యఘములు=చెప్పరాని పాపములును, అనిశమునేనున్=నేనెల్లప్పుడును, గపటాత్ముఁడనయి=కుచ్చితుఁడనయి, చేసితిని, చపలునిన్=బుద్ధినిలకడలేని, నన్ను గావుము.

తా. కృష్ణా! తెలియక నేననేక పాపకృత్యములొనరించితి. గావు ననాటినిన్నింటిని మన్నింపవేడెదను.

క. నరపశును మూఢచిత్తుఁడ

దురితారంబుఁడను మిగులదోషకుఁడనునీ

గుఱుఱెఱుఱగ నెంతవాఁడను

హరినీవే ప్రాపుదాపు వొదవు...

49

టీ. నరపశును=రెండుపాదములుగల పశువును, మాధవీత్తుఁడన్=దుర్మార్గపు మనస్సుకలవాఁడను, దురితారంభుఁడను=పాపములునేయుటకు మనము గఱిగిన వాఁడను, మిగులదోషకుఁడను, గురుతెరుగన్=తెలిసికొన ఎంతవాఁడను, నాచేత నేమగునుకృష్ణ.

తా. కృష్ణా! పాపకృత్యములను చేయు నరపశువును గాన, నన్నెటు లగాపాడవలెనో అట్లే కాపాడుదువని నమ్మెదను.

క. పరనారీముఖపద్మము

గురుశుగఁగుచకుంభములను గొప్పసునడుమున్

అరయఁగ గనిమోహింతురు

నిరతము నినుఁ భక్తిఁ గొల్వనేరరు...

50

టీ. కృష్ణా! పరనారీ ముఖపద్మమునన్=ఇతరకాంత మోమును, కుచకుంభయుగమున్=స్తనములను, కొప్పును, నడుమును, గురుశుగ=శ్రద్ధ తో, కని=చూచి, మోహింతురు, నిరతము=ఎల్లప్పుడును, నినుభక్తిఁ గొల్వలేరు.

తా. కృష్ణా! పరస్త్రీలయొక్క స్తనములు, కొప్పు నడుముచూచి మోహింతురుగాని మోక్షసాధనమగు నీనామస్మరణనేయలేరు తరించలేరు.

క పంచేంద్రియమార్గంబులు

కొంచెపుబుద్ధిని జరించి కొన్నిదినంబుల్

యించుక సజ్జనసంగతి

నెంచుచు మిమ్మొఱిగినాఁడ నిప్పుడు... 51

టీ. పంచేంద్రియమార్గంబులు=ఇంద్రియ పంచకముయొక్కవారులు, కొంచెపు బద్ధినిఁజరించి=లోలత్వముచేతిరిగి, కొన్నిదినంబుల్=కొన్నాళ్ళు, (మిమ్మొరుంగలేక) యించుక=కొద్దిగా, సజ్జనసంగతిన్=మంచినపావాసము, యెంచుచు=నేయుచు, మిమ్మొఱిగినాఁడ=మిమ్మాతెలుసుకొంటిని.

తా. కృష్ణా! ఇంద్రియలోలుండనయి నిన్నెరుంగలేక కొన్నిదినమును గడచిన యనంతము సజ్జన సహవాసముచే నిప్పుడేమిమ్ము తెలుసుకొంటిని.

క. కష్టు ననాచారుని గడు

దుష్టచరిత్రుఁడను చాల దుర్బుద్ధిని నే

నిష్టములఁ గొల్వనేరను

కష్టుని నను గావుకావు కరుణను... 52

టీ. కష్టున్=కష్టములుగలవాడను, అనాచారునిన్=అచారములేని వాఁడను, కడు దుష్టచరిత్రుఁడను=దుర్మార్గులు నడతలు గలవాఁడను, చాల దుర్బుద్ధిని=కుచ్చితమగు మనస్సుకలవాఁడను, నేన్=నేను, ఇష్టములఁగొల్వనేరను=వాకనవసరముగు పూజనేయఁజాలను, కరుణన్=ప్రేమతో, నను గావుము= (కృష్ణా) నన్ను గాపాడుము.

తా. కృష్ణా! దుష్టుఁడను అనాచారుఁడను దుర్బుద్ధిని నీభజననేను జాలను. ఇట్టిచెడుగునయిన నన్నునీవే కరుణతో కాపాడవలెను.

క. కుంభీంద్రనరద కేశవ

జంబాసురవైరి దివిజనన్నత చరితా

యంభోజనేత్రజలనిధి

గంభీరుడు ననుఁ గావు కరుణను...

53

టీ. కుంభీంద్రనరద=గజేంద్రునకు ప్రాణదానముచేసినవాఁడా, కేశవ
జంబాసురవైరి=జంబాసురుఁడను రక్కసుని చంపినవాఁడా, దివిజన
న్నత=దేవతలచే స్థతింప బడువాఁడా, అంభోజనేత్ర=తామరులవంటి
కన్నులుగలవాడా, జలనిధిగంభీరుఁడ=సముద్రమువంటి గంభీరముగల
వాడా, కావునన్ను కరుణను=ప్రీతితో నన్నురక్షింపుము.

తా. కృష్ణా! సముద్రమువంటి గంభీరముగలిగి దేవతలచే వినుతింప
బడుచరిత్రముగలవాడవై గజరాజును రక్షించిన దైవమా నన్ను ప్రీతితో
గాపాడుము.

క. దిక్కెవ్వరు ప్రహ్లాదుకు

దిక్కెవ్వరు పాండవులకు దీనులకెపుమన్

దిక్కెవ్వరయ్య హాల్యకు

దిక్కెవ్వరు నీకు నాకుదిక్కగు...

54

టీ. దిక్కెవ్వరు ప్రహ్లాదుకు=ప్రహలాదునకు గతియెవ్వరు,
పాండవులకు, అహాల్యకు, దీనులకు, (ఈ మొదలగు నెల్లరకు దిక్కెవ్వరవారెవ్వ
రోఅట్టి) నీవునాకు దిక్కగుకృష్ణా! =అట్టి నీవేనాకు దిక్క.

ద్రువకు, ద్రోపదికి, యాయెల్లరకు గతియైన నీవేనాకుగతి.

క. హరి నీవె దిక్కునాకును
సిరితో నేతెంచి మకరి శిక్షించి దయం
బరమేష్టి సురలు వొగడగఁ
గరి గాచినరీతి నన్నుఁ గావుము...

55

టీ. హరి=కృష్ణా! నీవె, దిక్కునాకు=నాకురక్షకుడవు, సిరితో=లక్ష్మితో, ఏతెంచి=వెళ్ళి, మకరిని=మొసలిని, శిక్షించి=చంపి, దయన్=స్త్రీతితో, సురలు=దేవతలు, వొగడగ, గరి=గాచినరీతి=ఏనుగును రక్షించినట్లు, నన్ను, కావుము=కాపాడుము.

తా. కృష్ణా! నీవేనాకు దిక్కుగాన, మకరిని సంహరించి, గజేంద్రుని రక్షించి దేవతలచే మెప్పుపొందినటుల, నన్ను గాపాడి, నాచేస్తుతింపఁబడుము.

క. పురుషోత్తమ లక్ష్మీవతి
సరసిజగర్భాది మానిసన్నతచరితా
మరభంజన సురరంజన
వరదుడ పగు నాకు భక్తవత్సల...

56

టీ. పురుషోత్తమ, లక్ష్మీవతి, సరసిజగర్భాదిమేని సన్నతచరితా=బ్రహ్మ మొదలగు దేవతలచే స్తుతింపబడు చరిత్రగలవాడా, మరభంజన=మరామరుని సంహరించినవాడా, సురరంజన=దేవతలకుహితుఁడా, నాకు వరదుడగు నన్ను రక్షించువాడవగుము.

తా. కృష్ణా! లోకమున, ఉత్తమపురుషుడవైన నీవునన్ను రక్షింపఁగ ర్తపగుము.

క. క్రతువులు దీర్ఘాగమములు
 వ్రతములుదానములు సేయవలెనా లక్ష్మీ
 పతి మిముఁ దలఁచినవారికి
 నతులితపుణ్యములు గలుగు తరుదా... 57

టీ. క్రతువులు=యజ్ఞములు మొదలగునవి, తీర్ఘాగమములు=గొప్ప యాగములు, వ్రతములు, దానములు, (ఒకరికిచ్చుట) సేయవలెనా! లక్ష్మీ పతి మిముఁదలఁచినవారికి, అతులిత=లెక్కింపరాని, పుణ్యములు గలుగుట, అరుదా=అబద్ధమనియా.

తా. కృష్ణా! యజ్ఞయాగాదులు, దానధర్మములు, చేయుటకంటె, నీనామస్మరణయే వెక్కువఁగితము లిచ్చును.

క. స్తంభమున వెలసి దానన
 డింభకు రక్షించినట్టి నీవిని వెలయన్
 అంభోజనేత్రజలనిధి
 గంభీరుఁడ ననుఁ గావు కరుణను... 58

టీ. స్తంభమున, వెలసి=పుట్టి, దానన డింభకుఁ=ప్రహ్లాదుని, రక్షించినట్టి=కాపాడిన, నీవినివెలయన్=నీతిగా, అంభోజనేత్ర=తామరల పంటికన్నులు గల్గినట్టియు, జలనిధిగంభీరుఁడ నన్ను గావును, కరుణన్=సీ, తిలోరక్షింపుము.

తా. కృష్ణా! స్తంభమునుండివచ్చి, ప్రహ్లాదుని కాపాడినటుల దయతో నన్నునుఁ గాపాడుము.

క. శతకోటిభానుతేజుఁడ

యతులితసద్గుణగుణాఘ్య యంబుజనాభా

రతినాధజనక లక్ష్మీ

పతి హిత నను గావు భక్తనత్నల...

59

టీ. శతకోటి భానుతేజుఁడ=నూరుకోట్ల సూర్యులంత ప్రకాశము గలవాడ, అతులితసద్గుణ గుణాఘ్య=సాటిలేనిమంచిగుణములుగలమహాత్మా, అంబుజనాభా=నాభియందు తామర కమలముగలవాఁడా, రతినాధజనక= మన్మధుని తండ్రియైనవాఁడా, లక్ష్మీపతి, హితమతిననుగావు=ప్రీతితో నన్ను గాపాడుము.

తా. నూరురు సూర్యులకాంతిగలకృష్ణా! ప్రీతితో నను గాపాడుము.

క. మందుఁడ నే దురితాత్ముడ

నిందల కొడిగట్టినట్టి నీచుని నన్నున్

సందేహింపక కావుము

ననుని వరపుత్ర నిన్ను నమ్మితి...

60

టీ. మందుఁడనేదురితాత్ముడ=తెలివలేనివాడను, గుర్కార్థుడను నేనే నిందలకొడిగట్టినట్టి నీచుని=నిందపచ్చునని యైనదలపక చెడుకార్యములు నేయువాడను, నన్నున్=నన్ను, సందేహింపక=అనుమానముంచుకొనక

కావును, నందుని వరపుత్ర, నిన్నునమ్మితిని.

తా. కృష్ణా! నేననేక పాపకార్యములు జేసిననీచుండనే యైనను సంశయింపక కాపాడుము.

క. గజరాజవరద కేశవ

త్రిజగత్కళ్యాణమూర్తి దేవమురారీ

భుజగేంద్రశయన మాధవ

విజయార్చిత నన్నుఁ గావు వేగమ...

61

టీ. గజరాజవరద, కేశవ, త్రిజగత్కళ్యాణమూర్తి=మూడులోకములకును కళ్యాణమునుగూర్చువాఁడా, దేవ, మురానురునిచంపినవాఁడా, భుజగేంద్రశయన=ఆని కేఫునిపైబరుండువాఁడా, నన్ను వేగమే, కావుము-కాపాడుము.

తా. విజయుండనబడు నరునునిచేఁబూజింపబడునట్టియు, ఆదిశేషుఁడే పాన్పుగాగలవాడవును, బసవీవు నన్ను గాపాడుము.

క. దుర్మతినై బలు కష్టపు

కర్మంబులు జేసినట్టికష్టుని నన్నుఁ

నిర్మలుఁ జేయఁగవలె ని

మృగ్యుడ నని నమ్మినాడ గదరా...

62

టీ. దుర్మతినై=బుద్ధిలేనివాడనై, బలు=పెక్కు, కష్టపుకర్మంబులన్=పాపకర్మములను, చేసినట్టి కష్టునినన్ను, నిర్మలుజేయఁగవలె=మరి నమను పాపము లేనివానినిగా జేయవలెను, నిష్కగ్యుడవని నమ్మినాడ=నీవు పాపమెరుంగని వాడవని నమ్మితిని.

తా. కృష్ణా! తెలియక నే ననేకపాపములనుజేసి, పాపమెరుంగని నిన్ను నమ్మితినిగాన, నన్నీపాపమునుండి వేరుసేయుము.

క. దుర్వారచక్రధర హర

శర్వాణీస్రణుతవినుత జగదాధారా

నిర్వాణనాథా మాధవ

సర్వాత్మక సన్నుఁగావుము సరసుడ...

63

టి. దుర్వార=భయంకరమగు, చక్రధర=చక్రమును ధరించిన వాఁడా, హర=హరునిచే, శర్వాణీ=పార్వతీచే, నినుత=నుతించబడువాఁడా, జగదాధారా, నిర్వాణనాథా=మోక్షమిచ్చుకొండ్రీ, మాధవ, సర్వాత్మక=ఆత్మలన్నిటియం గుండువాఁడా, సన్నుగావుము.

తా. కృష్ణా! భయంకరమగు చక్రమును ధరించునట్టియు పార్వతీ పరమేశ్వరులచే వినుతించబడునట్టియు నీవునన్నావుము.

క. సుత్రామనుతజనార్దన

సత్రాజిత్ర నయనాథ సౌందర్యకళా

చిత్రానతార దేవకి

పుత్రానను గావునీకుఁ బుణ్యము...

64

టి. సుత్రామనుత=దేవేంద్రునిమత, జనార్దన, సత్రాజిత్రనయనాథ=సత్యభామాపతే, సౌందర్యకళాచిత్రానతార=సౌందర్యముచే నొప్పుచిత్రచి చిత్రకళలతో రుకాశించు రూపములెత్తినవాఁడా, దేవకిపుత్రా=దేవకీదేవి కుమారుఁడా, నను, గావునీకుపుణ్యము=కాపాడిన నీకుపుణ్యముండును.

తా. కృష్ణా! సత్యభామాపతే! నిన్ను గావు నీకుపుణ్యముగలుగును.

క. బలమెవ్వఁడు కరిబ్రోవను

బల మెవ్వఁడు పాండుసుతులభార్యను గావన్

బల మెవ్వఁడు సుగ్రీవుకు

బల మెవ్వఁడు నీవునాకు బలమకా... 65

టీ. కరిబ్రోవకొ=గజేంద్రుని రక్షించుటకు, బలమెవ్వఁడు=ఎవ్వఁడుబ
లుడో, పాండుసుతుల భార్యను గావన్=ద్రౌపదిని గాపాడుటకు, సుగ్రీవుని
గాపాడుటకు, అట్టిబలుడనైన నీవేనన్ను గావుము.

తా. ద్రౌపదీదేవిని, ఏనుగను, సుగ్రీవుని, బ్రోచినవీవేనన్ను గావుము

క. పరుసము సోకిన నినుమును

వరుసతో బంగారమైన వడువున జిహ్వోన్

హరి నీనామము సోకిన

సురవందిత నేను నట్లు సులభుడ... 66

టీ. పరుసము సోకినకొ=స్వర్ణవేసి తాకుటవలన, ఇనుము, బం
గారమైన, వడువున=బంగారమువలె యగునట్లు, జిహ్వోకొ=నోటియందు,
హరి, నీనామము సోకిన, సురవందిత నేనున్=దేవేంద్రునిచే ఉండనములు
పొందువాడ, నేనున్, అట్లు, పరశువుందాకిన ఇనుము లాగున, సుభ
డను=మోక్షార్థుడను.

తా. పరశువేదితాకిన యినుము బంగారమగునటుల నీనామస్మరణ
చేయుటచే నేనును బవిత్తుడనగుదును.

క. ఒకసారి నీదునామము

ప్రటముగాఁదలఁచువారిపాపము లెల్లన్

వికలములై తొలఁగుటకును

సకలాత్మ యజామిఘండు సాక్షియె...

67

టీ. ఒకసారి, నీదునామము, ప్రకటముగా=ప్రీతితో, తలచువారి పాపములు, ఎల్లన్=అన్నియు, వికలములై=చింతించి, తొలగుటకును, సకలాత్మ=సర్వభూతములయందుండువాఁడా, యజామిఘడేసాక్షి.

తా. కృష్ణా! ఒక్కమారు నీనామస్మరణ ప్రీతితోచేసినయెడల, సర్వపాపములు బోధనని, యజామిఘడేసాక్షి. పాపాత్ముండగు అజామిఘడండంత్యమందు తనపుత్రుని నారాయణాయనిపిలవ నారాయణుండగు కృష్ణుండుడతనికి మోక్షమిచ్చెనని యెఱుంగుము.

క. హరిసర్వంబునఁ గలడని

గరిమచుదైత్యజుఁడు పలుకఁగలబములోనన్

ఇరవొందివెడలిచీరవె

శరణన్న విభీషణుండు సాక్షియె...

68

టీ. హరిసర్వంబునఁ గలడని=వ్రతస్థలమందునవిష్ణువున్నాడని, గరిమను=గొప్పగా, దైత్యజుఁడుబలుక=రాక్షసకుమారుండైన ప్రహలారుండు చెప్ప, కంబములోనన్=స్థంభమందు, ఇరవొంది=స్థావరముగలవానివలె, వెడలి, చీరవె=హిరణ్యకశిపుని చీల్చితివిగానా, శరణన్న విభీషణుండే సాక్ష్యము=అట్లై రావణుంజంపి విభీషణుఁగూడఁచితివి.

తా. కృష్ణా! విష్ణుడేనందైనంగలడని ప్రహ్లాదుడనస్థంభమునుండిఁబచ్చి తండ్రింజంపియాబాయిని గాచితి, శరణుజొచ్చిన విభీషణునిగావ యాతని యన్నయగు రావణుండుంఁచితివి.

క. భద్రార్చితనిజచరణ సు

భద్రాగ్రజ సర్వలోకపాలన హరిశ్రీ

భద్రానుజ కేశవ నర

భద్రాధిప నన్ను బ్రోవు భయహర...

69

టీ. భద్రార్చిత నిజచరణ=భద్రయనుభార్యచే పూజింపబడుపాదములు గలవాడా, సుభద్రాగ్రజ=సుభద్రకన్నవయినవాడా, సర్వలోకపాలన, హరి, శ్రీభద్రానుజ=బలతాముని సోదరుడా, కేశవ, పరభద్రాధిప=శ్రీష్ఠుని లగు సరములిప్పుట యందు పెద్దవాడా, నన్ను బ్రోవుము భయహర=భయములను పోగొట్టినవాడా.

తా. అవతారమూర్తియను బలరామునకును సుభద్రకును తన్మూడవ నన్నవునై భద్రయని భాగ్యచే పూజింపబడుచున్న ఓకృష్ణా! నన్ను మరువక గావాడుము.

క. ఎటువలె గరిమొర వింటివి

యెటువలె బ్రహ్మాదు కభయమిచ్చితి కరుణన్

అటువలె నను రక్షింపుము

కటకట నిను నమ్మినాడగావుము...

70

టీ. ఎటువలె=వీతరుస, కరిమొరవింటివి, బ్రహ్మాదుకభయమిచ్చితి, కరుణన్=పే)మతో, అటువలె=అలాగు, నన్ను రక్షింపుము, కటకట=గతిలేనివాడను, నినునమ్మినాను.

తా. కృష్ణా! గజరాజు నెటులరక్షించితివో! బ్రహ్మాదు నెటుల కాపాడితివో! దిక్కులేని నన్ను టులకావుము.

క. తటవట లేటికి జేసెదు

కటకట పరమాత్మ దుష్టఘంటాకర్ణున్

ఎటువలె బుణ్యనిఁ జేసితి

వటువలె రక్షింపుమయ్య యచ్యుత... 71

టీ. తటవటలు=చూయలు, ఏటికిశేసెడు=ఏలశేసెదవు, కటకటా
 పరమాత్మ, దుష్టఘంటాకర్ణన్=ఘంటాకర్ణండును రక్కనుని, ఎటువలె
 బుణ్యనిజేసితివో, అటువలెక=ఆరీతిని, రక్షింపవయ్య.

తా. కృష్ణా! విష్ణునామము వినరాదని గంటలు గట్టికొనిన శివభక్తు
 డు విష్ణునామము వినరాదు అని మనమన నిన్నయిప్పతగా జూచినాడని
 శంకింపక నీవే మోక్షమిచ్చితివి అట్లెనన్నను గావుము.

క. తురగాధ్వరంబు జేసిన

పురుషులను వేతె పదవి పట్టుట యేమో

హరిమిముఁ దలచిన వారికి

నరుడా కై నల్యపదవి యచ్యుత... 72

టీ. తురగాధ్వరంబు=అశ్వమేధయాగము, జేసిన పురుషులకున్=
 మనుజులకు, వేరెపదవి పట్టుటయేమో=ఇంకొక పదవి కలజేమాగాని, హరి
 మిముదలఁచినవారికి, అరుడా=అడ్డముండునా, కై నల్యపదవి=మోక్షము.

తా. కృష్ణా! అశ్వమేధయాగముం జేసినవారికయినను వేరొక జన్మ
 కలదుగాని నీనామస్మరణవ్రతమున మోక్షముగాక వేరొండులేదు,

క. ఓభవబంధవిమోచన

యోభరతాగ్రజ మురారి యోరఘురామా

యోభక్త కామధేనువ

యోభయహర నన్నుఁగావు మోహరి... 73

టీ. ఓభవబంధవిమోచన=చిక్కుపడిన సంసారమును తొలగించువాఁ
 డా, ఓభరతాగ్రజ=భీరతునియన్నవగు రామా, మురారీ, ఓ రఘురామా

ఓభక్తకామధేనువంభక్తులకు దేవతాగోవువంటినాడా, ఓభయహరంభయమును బారదోలావాడా, నన్ను కావుము.

తా. కృష్ణా! సంసారబంధములను విడగొట్టినట్టియు భరతునిఅన్న వైనట్టియు భక్తులకు కామధేనువయినట్టియు భయమును బోగొట్టినట్టియు నీవునన్ను గాపాడుము.

క. ఓతండ్రి కనకకళ్యపు

ఘాతకువై యతనిసుతుని గరుణనుగాచెన్

వ్రీతిసురకోటిఁబొగడఁగ

నాతండ్రి నిన్ను నేనునమ్మితి...

74

ఓతండ్రి! కనకకళ్యపు ఘాతకువై=హిరణ్యకశిపునిచంపి, అతని సుతునిగాచి, వ్రీతిన్=ప్రేమతో, సురకోటిపొగడఁగ=సురలచే మెప్పించిన, నాతండ్రి నన్ను గావుము.

తా. హిరణ్యకశిపుని సంహరించి దేవతలచే కొనియాడబడినకృష్ణా! నన్ను రక్షించ నిన్నేనమ్మినాను.

క. ఓపుండరీక లోచన

యోపురుషోత్తమ ముకుంద యోగోవిందా

యోపురసంహర మిత్రుండ

యోపుణ్యుండనన్ను బ్రోవుమోహరి...

75

టీ. ఓపుండరీకలోచన=కమలములవంటి కన్నులగలవాడా, ఓపురుషోత్తమ=ఉత్తమ పౌరుషవంతుఁడా, ముకుంద=ఓగోవిందా, ఓపురసంహరమిత్రుండ=ఈశ్వరుని చెలికాడా, ఓపుణ్యుండ నన్ను బ్రోవుము.

తా. కృష్ణా! శంకరుని చెలికాడనయిన నీవు నన్ను గాపాడుము.

క. ఏవిభుఁడు ఘోరరణమున

రావణు వధయించి లంకరాజుగ నిలిపెన్

దీవించి యావిభీషణు

నావిభునేఁ దలతు నేను అచ్యుత...

76

టీ. ఏవిభుఁడు=ఏదైవము, ఘోరరణమున=మహాయుద్ధమున, రావణు వధయించి=చంపి దీవించి, ఆవిభీషణునిలంకనిలిపెన్=లంకకు రాజుగా జేసెనో, ఆవిభునే=ఆ దేవునే, నేగొల్తును=పూజింతును.

తా. రావణుని మహాయుద్ధమునజంపి విభీషణుని రాజుగాజేసిన మహాభాగ్యుఁడెవఁడో వానినే నే పూజింతును.

క. గ్రహభయదోషముఁ బొందదు

బహుపీడలు చేర వెఱుచుఁబొయును నఘముల్

ఇహపర ఫలదాయక విను

తహతహ లెక్కడివి నిన్నుఁడలచిన...

77

టీ. గ్రహభయదోషము బొందదు=పీడపితాచభయముండదు, బహు పీడలు=కష్టములెన్నియైనను, చేర వెఱుచు=దగ్గరకురాజాలవు, బాయును=పోవును, అఘములు=పాపములు, (ఎందువల్లననగా) నిన్నుఁడలచుటచేత.

తా. కృష్ణా! నిన్నుగొలిచినవారికి పీడలుగాని, గ్రహములుగాని, పాపములుగాని అంటవు ఏభయమునులేదు.

క. గంగ మొదలైన నదులను

మంగళముగఁ జేయనట్టి మజ్జనములగున్

సంగతి గలిగిన ఫలములు

రంగుగ మిముఁడలఁచు సాటిరావుర...

78

టీ. గంగమొదలైన నదులను మంగళముగ=ప్రేమగా, జేయునట్టి మజ్జనములకున్=స్నానములసంగతి గలిగినఫలములువలన, వచ్చినపుణ్యము, మిముదలంచు సాటిరావు నీభక్తికంటెతగ్గును.

తా. గంగ, గోదావరి, కృష్ణానది, స్నానములఫలముకంటె నీభక్తి యేప్రాశస్త్యము.

క. ఆదండకావసంబునఁ

గోదండము గాచినట్టి కోమలమూర్తి

నాదండ దావు గమ్మి

వేదండముఁ గాచినట్టి వేల్పుఁడ... 79

టీ. ఆదండకావసంబునన్=దండకాటవిని, కోదండమున్=ఆయుధమును కోదండమును, గాంచినట్టి=పొందినట్టి, (మునులచేపుచ్చుకొని) కోమలమూర్తి! నాదండదావుకమ్మి=నన్నురక్షింపుము, వేదండముగాచినట్టి వేల్పు=కఠినిగాచిన దేవుఁడా.

తా. రామావతారమునమునులచే కోదండమును బహుమతిగాపుచ్చుకొనినవాఁడా నన్ను గాపాడుము.

క. చూపుము నీరూపంబును

బాపుముదుష్కృతములెల్లఁపంకజనాభా

ప్రాపవు నాకును దయతో

శ్రీపతి నిను నమ్మినాఁడ సిద్ధము... 80

టీ. చూపుమునీరూపంబును=నీరూపము నాకుచూపుము, బాపుదుష్కృతములెల్ల=నేజేసినపాపములెల్లను పోగొట్టుము, పంకజనాభా=నాభియందు తామరగలవాడా, శ్రీపతి, నిన్ను నమ్మితిఁగాన, ప్రాపవు=నాతోడగుము.

తా. నీరూపమునుచూపి నన్నురక్షింపుము ధన్యునినేయుము.

క. నీనామము భవహరణము

నీనామము సర్వసౌఖ్యనివహకరంబున్

నీనామ మమృతపూర్ణము

నీనామము నేఁ దలంతు నిత్యుండ... 81

టీ. నీనామము భవహరణము=పాపనాశనము, నీనామమే సర్వసౌఖ్యనివహకరంబున్=సర్వసౌఖ్యములకును అటపట్టయిననీనామము, అమృతపూర్ణము=అమృతముతో నిండియున్నదిగాన, నీనామమే నేనుజపింతును.

తా. కృష్ణా! నీనామము పాపములను పోగొట్టి సర్వసౌఖ్యములను బ్రస్తుతును. అమృతముతో నిండియుండును గాన నీనామమునే జపింతును.

క. పరులను నడిగిన జనులకు

గురుచ నుమీ యగునటంచు గురుతుగనీవున్

గుణుచవునై బలిచే మును

ధరపాద త్రయముగొంటి వద్దయు... 82

టీ. పరులను=ఇతరులను, అడిగినజనులకు గురుచనుమీ=అడుగుకొనవాఁడు చిన్నతనమును బొందునని, గురుతుగనీవున్=నీవు గురుతుకొనుకు, గురుచవునై=పోటీవాడవయి, బలిచేమును=పూర్వముబలిచక్రవర్తిచే, ధరన్=భూమిని, పాదత్రయముగొంటివి=మాడడుగులభూమినడిగికొంటివి

తా. కృష్ణా! ఒరుల నడుగుట కుఱచగదాయని పోటీవాడవయి మాడడుగులభూమిని బలిపద్ద గయికొంటివి.

క. పాలును వెన్నయు మ్రుచ్చిల

తోలను మీతల్లిగట్ట రోషముతోడన్

లీలావినోది నైతివి

బాలుండవా బ్రహ్మకన్నఁ బ్రభుండవు... 83

టీ. పాలను, వెన్నయును మ్రుచ్చిల=దొంగిలించ, రోలను మిత్లలి గట్ట, రోషముతోడన్=కోపముతో, లీలావినోదపయతివి=చిత్రవిచిత్రములగు పనులఁజేసితివి, బాలుడవా! బ్రహ్మనుగన్న ప్రభుండవు=బ్రహ్మను కన్న తండ్రివి.

తా. కృష్ణా! మిత్లలి రోలునకుగట్ట నీమాయచే మఱయొక చోటి కేగితివి, వెన్నదొంగిలించియు దొరకక చిత్రములఁజేసితివి.

క. ఏఘడియను నీనామము

లఘుమతితోఁ దలచఁగలనె లక్ష్మీరమణా

అఘములు వాపుముదయతో

రఘురాముడ వైన లోకరక్షక...

84

టీ. ఏఘడియను=ఎవ్వుడును, నీనామము లఘుమతితో=తేలికబుద్ధి తోతలఁచలేను, అఘములు వాపును=పాపములను బాపుము.

తా. అల్పబుద్ధిగలవాడను గాన నన్ను నే కోరకయే కాపుము.

క. అప్పాయిత్తువు దయతో

నప్పాలను నతిరసంబు లనుభవశాలీ

అప్పాననుఁ గనుఁగొనవే

యప్పానను బ్రోవు వెంకటప్పా...

85

టీ. అప్పా=తండ్రి, ఇత్తువుదయతో, అతిరసంబులను=ఎక్కువమధురమగు నీనామమును అనుభవించుచున్న కష్టుడను ననుజూడుము.

తా. కృష్ణా! అప్పాలనుబోలిన తియ్యని నీనానామ్యతమును నాకిత్తు పని నమ్మెదను.

క. కొంచెవువాడని మదిలో

నుంచకుమీ వాసుదేవ గోవింద హరీ

యంచితముగనీకరుణకుఁ

గొంచెము నధికంబు గలదె కొంతయుఁ... 86

టీ. కొంచెపువాఁడని మదిలో=మనస్సులో, సుంచకుమీ=ఉంచు
'నకుము, వాసుదేవ=పనుచేవపుత్రా, గోవింద హరీ=నీకరుణకు కొంచె
యగుప్పలేను.

తా. నేను నీచుండనని తలఁచుక నన్నేలుదువని నే నెరుఁగుదును.

క. వావిరి నీభక్తులకున్

గావరమున నెగుసేయు గర్వాంధులకున్

దేవ వధించుట వింటిని

నీవల్లను భావ్యమయ్యె నిజముగ... 87

టీ. వావిరి=వరుఁగా, నీభక్తులకున్=నీభక్తులకు, కావరమున=క్రొ
య్యచే, ఎగుసేయు=అపకారముసేయు, గర్వాంధులకు, దేవ, వధించుట
=వీని=నీవుచంపుట వింటిని.

తా. నీభక్తుల కెగుసేయువారిని నీవుదండింతువు.

క. అయ్యాపంచేంద్రియముల

ఉయ్యాలల నూగినట్టులూగితి నేనున్

అయ్యాజ్ఞగదల నేరను

కుయ్యాలింపుము మహాత్మ గుఱుతుగ... 88

టీ. ఆయ్యా ! పంచేంద్రియములన్=ఇంద్రియములలోబడి, ఉయ్యా
నూగినాను, అయ్యాజ్ఞ=ఇంద్రియముల ఏర్పాటును, గదలనేరను=
ఓవలేను, కుయ్యాలింపుము=వా మొఱాలింపుము.

తా. కృష్ణా ! నేను ఇంద్రియవశుండను గాన నన్నందుండి విడిపించి
తితో రక్షింపుము.

క. కంటికి రెప్పవిధంబున

బంటుగదా యనుచునన్నుఁ బొయక యెప్పుడుం

గంటుండ వెరవనేలా

కంటక మగుపాపములను గడచితి...

89

టీ. కంటికి రెప్పవిధంబున, బంటుగదా, అనుచు=అనుకొని, ఎప్పుడును బొయక, కంటుండ=చూచుచుండగా, వెరవనేల=కంటకమగు పాపములను గడచితిని.

తా. కృష్ణా! కంటికి రెప్పటుల నీవుగాచుచుండ నాకు పాపభయమేల కావున నాపాపములు పోయెనని సంతసించుచున్నాను.

క. యమునకు నీక నేవెరువను

కమలాక్ష జగన్నివాస కామితఫలదా

విమల మగునీదునామము

నమరఁగ దలచెదను నేనునమరగ...

90

టీ. యమునకు నీక నేవెరువను=యమునికింకజడువను, కమలాక్ష=కమలములవంటి కన్యలుగలవాఁడా, జగన్నివాస=సర్వవ్యాపకా, కామితఫలదా=కోరికలిచ్చువాడా, విమలమగు=పవిత్రమగు, నీనామము, అమరఁగ=ఓప్పుగా, తలచెదను.

తా. కృష్ణా! నీనామస్మరణ చేయుచుండుటచే యమునిక్తనను చెరువంబనిలేదు.

క. దండమయా విశ్వంభర

దండమయా పుండరీకదళనేత్రహారీ

దండమయా కరుణానిధి

దండమయా నీకునిపుడు దండము...

91

టీ. దండమయా విశ్వంధర=లోక మెల్లభరించువాడా, దండమయ్య ప్రండరీకదళ సేత్ర=తొమర రేకులవంటి సేత్రములుగలవాడా, హారీ=దండ య్యూ కరుణానిధి, కరుణాసముద్రుడవయిననీకు దడము.

తా. లోకములన్నియు భరింపుకృష్ణా నీకుదండము.

క. నారాయణలక్ష్మీపతి

నారాయణవాసుదేవ నందకుమారా

నారాయణ నినునమ్మితి

నారాయణనన్ను బ్రోవు నగధర...

92

టీ. నారాయణ లక్ష్మీపతి = నారాయణ వాసుదేవ, నందకు మారా = నందునిపుత్రా, నిన్నునమ్మితినిగాన, నన్ను బ్రోవుము.

తా. అనేకమార్లును నారాయణ నారాయణయనుచున్నానుగాన పుబ్రోవుము.

క. తిరుమణి దురితవిహారము

తిరుమణి సౌభాగ్యకరము త్రిజగములందుక

తిరుమణి పెట్టినమనుజుడవు

పరమపవిత్రుండు భాగ్యవంతుడు...

93

టీ. తిరుమణి=తిరుమార్ల మను బొట్టు, (పట్టిసర్థనం) దురితవిహార =పాపములను బాపునదియు, సౌభాగ్యకరమగునదియునగును, అది పెట్టిన పుష్కండ, పూజ్యుండును పవిత్రుండునగును భాగ్యవంతుండునగును.

తా. నీకు ప్రీతియగుతిరుమణినుంచువాడు పర్వవిధములభక్తుడగునుకృష్ణా

క. శ్రీలక్ష్మీనారాయణ

వాలాయము నిన్ను దలఁతు నందలచరితా

ఏలుము నను నీబంటుగ

జాలా నిను నమ్మినాను సరసుడ...

94

టీ. శ్రీ లక్ష్మీనారాయణా వాలాయము నిన్నుదలఁతు = నిరంతరము నిన్ను గొల్తును, పంధ్యచరితా = పందనము నేయబడు చరిత్ర గలవాఁడా, ఏలు మునను = నీదంటుగ చాలా నిను నమ్మినాను.

తా. లక్ష్మీనారాయణా నిన్నెన్నఁడును మరుపను గాననన్ను మరువక రక్షింపుము.

క. శ్రీధర మాధన యచ్యుత

భూధర పురుహుతవినుత పురుషోత్తమ నీ

పాదయుగళంబు నెప్పుడు

మోదముతో నమ్మినాడ ముద్దుల...

95

టీ. శ్రీధర = లక్ష్మీదేవి పక్షస్థానమందుంచినవాఁడా, మాధన = అచ్యుత, భూధర = భూమిని ధరించినవాఁడా, పురుహుతవినుత = ఇంద్రుని తా, పురుషోత్తమనీపాదయుగళంబు = పాదములరెంటిని, ఎప్పుడున్ = ఎల్లప్పుడు, మోదముతో నమ్మినాడ = సంతసము గా నమ్మితిని.

తా. అనేక నామములుగలకృష్ణా! నీపాదములనే నమ్మితిని.

క. శిరమున రత్నకీరీటము

కరమున నవశంఖచక్ర ఘనభూషణముల్

ఉరమున వజ్రపుపతకము

సిరినాయక యమరవినుత శ్రీహరి...

96

టీ. శిరమున్ = తలపై, రత్నకీరీటము = రత్నపుటోపీ, కరమునన్ = చేతియందు, శంఖచక్రాదిభూషణములు, ఉరమునన్ = గుండెలయందు, వజ్రపు పతకము, నీకున్నది.

తా. కృష్ణా! కిరీటము, పతకము, శంఖచక్రములు నీకుఁగలవు.

క. అంచలఁబాదములందును

సుందరముగ నిల్వినావు సౌంపమరంగా

మందరధర మునిసన్నత

నందుని వరపుత్రనిన్ను నమ్మితి...

97

టీ. అంచలన్ = అంచలను, పాదములందున = సుందరముగనిల్వినావు, సౌంపమరంగా = అందముగా కాళసుంచుకొంటివి, మందరధర = మందర గిరి గరించినవాఁడా, మునిసన్నత నందునిపుత్రా, నిన్నునమ్మితి.

తా. కృష్ణా! బంగరుటంచలుగల నీపాదములనమ్మితిని గాననన్ను గావుము.

క. కందర్ప కోటిసుందర

మందరధర భానుతేజ మంజులదేహి

సుందరవిగ్రహ మునిగణ

నందితముదలఁతుభక్తవత్సల...

98

టీ. కందర్పకోటిసుందర = కోటిమంది మన్మథులంత యందముగల వాఁడా, మందరధర భానుతేజా = సూర్యకాంతిగలవాఁడా, మంజులదేహి = శృంగారమగుశరీరముగలవాఁడా, సుందరవిగ్రహి = మునిజనపందిత నిన్నుదలఁతును.

తా. కృష్ణా! కోటిమంది మన్మథులంత యందముగునిన్ను మరతునా.

క. గోపాల దొంగ ముఠిహార

పాపాలను బాటదోలు ప్రభుఁడవునీవే

గోపాలమూర్తిదయతో

నాపాలిటఁ గలిగిబోవు నమ్మితి...

99

టీ. గోపాలా=గోవుల గాచువాడా, దొంగ, మురహర, పాపాలను బారదోలు ప్రభుడవునీ వె=పాపములం బారదోలువాడవునీవే, గోపాల మూర్తి నాపాలిటగలిగి=నాయందుండి బ్రోవుము.

తా. గోపాలా! పాపములన్నింటినీ ద్రోలి నన్ను గావుము.

క. అనుదినము కృష్ణశతకము

వినిలఁబఠించినను ముక్తి వేడుక గలుగున్

ధనధాన్యము గోగణములు

తనయులు సభివృద్ధిపొందు దద్దయు...

100

టీ. అనుదినము=ప్రతిరోజును, కృష్ణశతకమును వినిననూ పఠించినను=చదివినను ముక్తి వేడుక గా గలుగును. ధనధాన్య, గోగణములును, తనయులు అభివృద్ధిపొందుదురు.

తా. ఈకృష్ణశతకమును రోజును ఎవ్వరయినను చదివినను వినినను కొడుకులు, కూతుళ్ళు, ధనధాన్యములు, పశువులు మొదలగు సర్వసంపదలు వృద్ధిపొందును.

క. భారద్వాజ సగోత్రుడ

గౌరవమున గంగమాంబ కరుణాసుతుడన్

పేరు నృసింహుయుడన్

శ్రీరమయుత నన్ను గావు సృష్టినికష్టా...

101

టీ. భారద్వాజసగోత్రుడ గౌరవమున, గా, పేరునృసింహుడను, శ్రీరమయుత=లక్ష్మీసమేత, నన్ను గావుము.

తా. కృష్ణా! భారద్వాజసగోత్రుడను, గంగమాంబ కుమారుడను, నాపేరు నృసింహుడు నీ భార్యయగు లక్ష్మీ దేవితో సహా నన్ను గాపాడుము. బాలకళానిధి ప్రణీత టీకా తాత్పర్యసహిత కృష్ణశతకము సంపూర్ణము.